

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/213/2020
Identifikačné číslo spisu:	6411212934
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:6411212934.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Ing. E. J., bývajúceho v L. J., L. XX/XX, 2/ Ing. R. J., bývajúcej v T. XXX, právne zastúpení JUDr. Ľudmila Petrušová, advokátka, s.r.o., so sídlom A. Dubčeka 386/10, Žiar nad Hronom, IČO: 47 241 403, proti žalovaným 1/ C. Y., bývajúcej v L. J., ul. G. X. XXXX/XX, 2/ S. Y., bývajúcim v O., C., O. XX/XX/X, právne zastúpení PARA advokáti, s.r.o., so sídlom Gagarinova 10A, Bratislava, IČO: 47 258 969, o zaplatenie 35.500,- Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 6C/241/2011, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2018, sp. zn. 12Co/226/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/, 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 8. októbra 2015 uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/, 2/ sumu 35.500,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 2. decembra 2010 do zaplatenia, ako aj sumu 678,65 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). Vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok). Zároveň vo výroku rozhodnutia konštatoval, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku podľa § 151 ods. 3 OSP (III. výrok).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že uplatnený nárok je bezdôvodné obohatenie žalovaných na úkor žalobcov spolu s úrokom z omeškania získaným tým, že žalobcovia mimo kúpnej ceny dohodnutej v kúpnej zmluve zaplatili žalovaným sumu 35.500,- Eur, pričom od kúpnej zmluvy žalovaní 1/ a 2/ odstúpili, bola vyhotovená zmluva na obnovenie pôvodného stavu, pričom žalobcovia im uvedenú sumu 35.500,- Eur nevrátili a časť kúpnej ceny vo výške 32.380,- Eur im nebola vrátená v dohodnutom termíne.

1.2. Prvoinštančný súd ďalej konštatoval, že aj v e-mailovej komunikácii medzi žalobcom 1/ a realitnou kanceláriou v súvislosti s návrhom kúpnej zmluvy je uvedená kúpna cena 180.000,- Eur a nie cena 147.000,- Eur vyplývajúca zo zmluvy, čo by znamenalo skutočne radikálne zníženie kúpnej ceny o

33.000,- Eur. Žalovaní 2/ potvrdili, že by boli spokojní aj s kúpnu cenou 160.000,- Eur, z čoho možno vyvodit', že žalobcovia by určite nepredávali nehnuteľnosti za sumu 147.000,- Eur, keď verziu s nábýtkom žalovaní nijako nevysvetlili.

1.3. Po zhrnutí vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ skutočne dňa 9. augusta 2010 prevzali od žalobcov 1/ a 2/ aj sumu 35.500,- Eur, ktorú im po odstúpení od kúpnej zmluvy žalovaní doposiaľ nevrátili, pričom na to nemajú žiadny právny titul. Sumu 32.380,- Eur žalovaní žalobcom vrátili, no jej zvyšok nevrátili. Po právnej stránke ide o bezdôvodné obohatenie sa žalovaných o sumu 35.500,- Eur, a to podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaní získali majetkový prospech v tomto rozsahu bez právneho dôvodu. Podľa § 451 ods. 1 a § 456 Občianskeho zákonníka musia potom toto obohatenie vydať žalobcom, na úkor ktorých ho získali. Žalobcom priznal i úrok z omeškania vo výške 9 % ročne, avšak odo dňa 2. decembra 2010, nakoľko žalovaní mali podľa dohody o vrátení nehnuteľnosti vrátiť obdržané prostriedky do 5 dní odo dňa povolenia spätného vkladu vlastníckeho práva v ich prospech, k čomu došlo dňa 26. novembra 2010. Následne uplynutím 5 dní, t. j. od 2. decembra 2010 sa žalovaní dostali do omeškania. Rovnako sa žalovaní dostali do omeškania i s vrátením sumy 32.380,- Eur, konkrétne od 2. decembra 2010, nakoľko aj táto suma sa mala vrátiť do 5 dní od povolenia vkladu vlastníckeho práva, ktorú sumu zaplatili na účet žalobkyne 2/ až dňa 25. februára 2011. Preto za obdobie od 2. decembra 2010 až do 24. februára 2011 boli žalovaní v omeškaní, pričom vzhľadom na výšku úroku z omeškania 9 % ročne sú potom za túto dobu povinní zaplatiť žalobcom i úrok z omeškania v sume 678,65 Eur, t. j. za 85 dní omeškania. Vo zvyšku súd žalobu zamietol.

1.4. V závere odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že podľa § 151 ods. 3 OSP bude o trovách konania rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku z dôvodu potreby zúčtovania trov konania, ktoré boli platené štátom v súvislosti s prekladom listín a tlmočením.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oboch žalovaných proti vyhovujúcemu výroku (I. výrok) a proti závislému výroku o trovách konania (III. výrok) rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom, vo výroku ktorým uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 35.500,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 2. decembra 2010 do zaplatenia, ako aj sumu 678,65 Eur všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (III. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny.

2.1. Na zdôraznenie správnosti prvoinstančného rozsudku v napadnutej časti a k odvolacím námietkam žalovaných uviedol, že prvoinstančný súd správne posúdil nárok žalobcov v zmysle ustanovení § 451 ods. 1, 2 a § 456 Občianskeho zákonníka, ako aj podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z obsahu spisu vyplýva, že strany sporu pôvodne uzavreli dňa 6. augusta 2010 kúpnu zmluvu ohľadne nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. území L. zapísaných na LV č. XXXX a č. XXXX, pričom kúpna cena bola dohodnutá vo výške 147.000,- Eur v zmysle článku II. zmluvy s tým, že prvá časť kúpnej ceny vo výške 33.000,- Eur bude hrazená na účet žalovaných 1/ a 2/ (predávajúcich) ihneď po podpise zmluvy a druhá časť vo výške 114.000,- Eur bude uhradená z hypotekárneho úveru. V konaní nebolo sporné, že dňa 9. augusta 2010 došlo k stretnutiu strán sporu v peňažnom ústave Unicredit banke, pobočka Bratislava za účelom podpisu zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti v prítomnosti pracovníka peňažného ústavu, ktorého po podpise zmluvy požiadali, aby ich nechal osamote. Tento svedok potvrdil, že na žiadosť žalobcu 1/ ponechal žalobcov a žalovaných osamote v zasadačke a tiež skutočnosť, že približne 3 týždne od podpisov dokumentov sa žalobca 1/ dotazoval na existenciu kamerového záznamu z predmetného stretnutia, pričom vzhľadom na uplynutú dobu peňažný ústav predmetným záznamom už nedisponoval. Uvedený svedok takisto potvrdil, že záznam požadoval žalobca 1/ z dôvodu vyplatenia peňažných prostriedkov žalovaným mimo dohodnutej kúpnej ceny. Taktiež z výpisu z účtu žalobcu 1/ bolo preukázateľné, že dňa 6. augusta 2010 zo svojho účtu vybral čiastku 35.500,- Eur, pričom išlo o výber z účtu vedenom v Slovenskej sporiteľni, a. s. Časť kúpnej ceny podľa kúpnej zmluvy vo výške 33.000,- Eur bola prevedená z účtu žalobcu 1/ na účet žalovaného 2/, čo preukazuje výpis z účtu Unicredit bank.

2.2. Odvolací súd ďalej konštatoval, že napriek nepredloženiu písomného listinného dôkazu žalobcami o prevzatí sumy 35.500,- Eur, s prihliadnutím na ďalšie okolnosti a to najmä výbery z účtu žalobcu 1/, výpoveď svedka, ale aj podstatné zníženie kúpnej ceny nehnuteľnosti, ako aj stretnutie žalobcov a

žalovaných v peňažnom ústave bez prítomnosti zamestnanca banky tieto preukazujú dôvodnosť nároku zo strany žalobcov. V súvislosti s argumentáciou žalovaných 1/, 2/ o znížení kúpnej ceny po ocenení nehnuteľnosti znaleckým posudkom, odvolací súd uvádza, že túto argumentáciu považuje za neprijateľnú a nevieryhodnú, pričom k cene nehnuteľnosti vrátane nábytku sa žalovaní nevedeli jednoznačne vyjadriť.

2.3. Podľa názoru odvolacieho súdu cena nehnuteľnosti stanovená znaleckým posudkom nie je smerodajný údaj pre požadovanú kúpnu cenu zo strany predávajúceho a táto môže mať vplyv iba na účely poskytnutia hypotekárneho úveru. Pokiaľ ide o argumentáciu žalovaných, že v zmluve o vrátení nehnuteľnosti nebola uvedená žalobcami nároková suma 35.500,- Eur, ale iba prvá časť kúpnej ceny vo výške 33.000,- Eur, tak skutočnosť je pochopiteľná, pretože ak došlo k vyplateniu peňažných prostriedkov, ktoré nevyplyvajú z písomnej kúpnej zmluvy, či z iného dokladu nebol dôvod túto sumu uvádzať v uvedenej zmluve. Skutočnosť, že z výpisov bankových účtov žalovaných nebola preukázaná suma 35.500,- Eur, podľa názoru odvolacieho súdu neznamena, že vyplatená nebola, navyše keď k jej odovzdaniu došlo pri osobnom stretnutí v peňažnom ústave a nie prevodom na účet. Žalobcovia, ktorí vyplatili žalovaným sumu 35.500,- Eur bez akéhokoľvek písomného dokladu, sa týmto vystavili značnému riziku, čoho dôkazom je súdny spor. Dôkazy (priame a nepriame) získané zákonným spôsobom hodnotí súd podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. Pokiaľ sa žalovaný v odvolaní bránil, že priamy dôkaz neexistuje o vyplatení žalovanej sumy a prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie len na nepriamych dôkazoch, tak toto tvrdenie zo strany odvolacieho súdu nebolo vyhodnotené ako relevantné. V čase konania pred súdom prvej inštancie v tom momente platný procesno-právny predpis Občiansky súdny poriadok nemal zákonné ustanovenia o priradení dôkaznej sily tomu - ktorému vykonanému dôkaznému prostriedku, pretože vykonané dôkazy hodnotí súd z hľadiska ich pravdivosti, dôležitosti, výpovednej hodnoty v kontexte s ostatnými dôkazmi a zisťovaným skutkovým stavom v tej - ktorej samotnej sporovej právnej veci. Prvoinštančný súd v čase svojho konania a rozhodovania takto vykonané dôkazy pred ním vyhodnotil, ich zhodnotenie aj zdôvodnil, a pokiaľ uvedené nebolo vykonané v zmysle predstáv žalovaných, prípadne ich námietok, tak podľa vyššie uvedených zhodnotení a záverov odvolacieho súdu toto nevedlo k nesprávnemu skutkovému zisteniu a k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci.

2.4. Podľa záveru odvolacieho súdu prvoinštančný súd spoľahlivo zistil skutkový stav veci, ktorý aj vecne správne posúdil a právne vyhodnotil na základe jednotlivých zákonných ustanovení, ktoré v odôvodnení svojho rozsudku citoval a tieto aj správnym spôsobom interpretoval. Platí to i ohľadne sumy 678,65 Eur, ktorá suma predstavovala vyčíslený úrok z omeškania za 85 dní pri omeškaní žalovaných s vrátením sumy 32.380,- Eur za obdobie od 2. decembra 2010 do 24. februára 2011, nakoľko podľa dohody o vrátení nehnuteľnosti boli povinní žalovaní vrátiť túto časť kúpnej ceny do 1. decembra 2010.

2.5. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 3 CSP).

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napádali dovolaním obaja žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“). Prípustnosť, ako aj dôvodnosť dovolania výslovne odôvodnili ustanovením § 420 písm. e/ a f/ CSP.

3.1. Uvedli, že vada podľa § 420 písm. e/ CSP spočíva v nesprávne obsadenom senáte 12Co Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý rozhodol o ich odvolaní. Po podaní odvolania voči prvoinštančnému rozsudku, tento súd po vykonaní jemu príslušných procesných úkonov predložil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej „odvolaciemu súdu“) dňa 15. júna 2016, keď vec bola pridelená do senátu odvolacieho súdu 12Co. Podľa Rozvrhu práce na rok 2016 v znení Dodatku č. 7 platného v čase nápadu danej veci bol senát 12Co zložený z Mgr. Kataríny Katkovej ako riadiacej predsedníčky senátu, JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., ako predsedu senátu a JUDr. Klaudii Koskovej ako členky senátu. Dodatkom č. 8 došlo k zmene rozvrhu práce s účinnosťou od 1. júla 2016, od kedy sa členkou senátu 12Co stala namiesto JUDr. Klaudii Koskovej, JUDr. Jana Halušková ako členka senátu, s tým že veci napadnuté do senátu 12Co do 30. júna 2016 sa dokončia v senáte v zložení k 1. júla 2016. Uvedené sa týkalo aj ich odvolania, ktoré napadlo na odvolací súd pred účinnosťou Dodatku č. 8., t.j. pred 1. júlom 2016. Podľa Rozvrhu práce na rok 2017 v znení jeho dodatkov bol senát 12Co zložený z členov senátu ako o zmene Rozvrhu práce na rok 2016 v znení Dodatku č. 8 účinnom od 1. júla 2017. Ďalšia zmena zloženia senátu 12Co nastala prijatím Rozvrhu práce na rok 2018, podľa ktorého bolo zloženie senátu 12Co z Mgr. Kataríny Katkovej ako riadiacej predsedníčky senátu, JUDr. Ing. Jána

Gandžalu, PhD., ako predsedu senátu a Mgr. Janky Benkovičovej ako členky senátu. Sudcom spravodajcom bola v danej právnej veci určená Mgr. Janka Benkovičová, ktorá sa stala členkou senátu až od 1. januára 2018. Podľa bodu 2.6.7. Rozvrhu práce na rok 2018 (str. 19) sa veci napadnuté do 31. decembra 2017 do senátu 12Co dokončia v zložení senátu k 1. januáru 2018. Od dátumu napadnutia veci na odvolací súd sa rozvrhom práce dvakrát zmenilo zloženie senátu 12Co. V čase vydania napadnutého rozhodnutia bola sudcom spravodajcom nová členka senátu Mgr. Janka Benkovičová, je preto dôvodné sa domnievať, že sudcom spravodajcom v čase napadnutia veci bola členka senátu JUDr. Klaudia Kosková, neskôr Mgr. Jana Halušková. Ak by bol sudcom spravodajcom jeden zo stálych členov senátu 12Co, t.j. Mgr. Katarína Katková alebo JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD., sudcom spravodajcom v čase vydania rozhodnutia by nebola nová členka senátu Mgr. Janka Benkovičová, ktorá pôsobila v senáte až od 1. januára 2018. Podľa bodu 2.6.9. Rozvrhu práce na rok 2018 (str. 19) sa veci pridelené do 31. decembra 2017 ako sudcovi spravodajcovi JUDr. Jane Haluškovej dokončia v zložení senátu podľa zaradenia sudcov od 1. januára 2018. Dovolatelia v tejto súvislosti poukázali na konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR (konkretizovanú označenými rozhodnutiami), podľa ktorej je akceptovateľné, že dôjde k zmene senátu, avšak osoba sudcu spravodajcu ako člena senátu by mala ostať nezmenená. Preto ak dôjde k zmene v obsadení pôvodného senátu, do ktorého vec napadla a sudca spravodajca je pridelený do iného senátu, o veci by mal ďalej rozhodovať senát, členom ktorého je pôvodný sudca spravodajca. Rovnaký postup predpokladá aj zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch v § 51 ods. 4 písm. b/ a aj rozvrh práce Krajského súdu v Banskej Bystrici. Ak pred účinnosťou Rozvrhu práce na rok 2018, kedy sa sudcom spravodajcom pre ich odvolania stala nová členka senátu Mgr. Janka Benkovičová, bol sudcom spravodajcom niektorí zo stálych členov senátu 12Co, nebol dôvod na zmenu sudcu spravodajcu od 1. januára 2018 až do rozhodnutia dňa 27. februára 2018. Dôvodne sa preto domnievajú, že sudcom spravodajcom nebol ani jeden zo stálych členov senátu 12Co, t. j. Mgr. Katarína Katková ani JUDr. Ing. Ján Gandžala PhD., pretože ak by to bol niektorí z nich, nebolo by opodstatnené meniť osobu sudcu spravodajcu 27 dní pred rozhodnutím o ich odvolaní. Ak však pred účinnosťou zmeny rozvrhu práce na rok 2018 bola sudcom spravodajcom pre odvolanie Mgr. Jana Halušková, v zmysle bodu 2.6.9. rozvrhu práce na rok 2018 mal o ich odvolaní rozhodovať senát podľa zaradenia Mgr. Haluškovej, t. j. senát 11Co. Dovolatelia uzavreli, že nesprávnym postupom o ich odvolaní rozhodoval nesprávne obsadený senát, dôsledkom čoho bolo porušené ich právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3.2. Dovolatelia použili tiež dovolací dôvod podľa § 420 ods. f/ CSP a ako vadu podľa uvedeného zákonného ustanovenia namietali ich neupovedomenie o verejnom vyhlásení rozsudku s citáciou čl. 6 ods. 1 Dohovoru o základných ľudských práv a slobôd, čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, § 219 ods. 1 CSP a odkazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (konkretizovanú označenými rozhodnutiami) ako aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Sutter v. Švajčiarsko zo dňa 22. februára 1984. Podľa dovolateľov odvolací súd neupovedomil strany sporu a ani verejnosť o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesením oznamu na úradnej tabuli súdu a ani na jeho webovej stránke. Takýmto postupom tiež došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

3.3. Z týchto dôvodov žalovaní navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3.4. Dovolatelia zároveň žiadali samostatným návrhom odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku do právoplatného rozhodnutia o ich dovolaní. Najvyšší súd ale nezistil splnenie predpokladov pre takúto rozhodnutie (§ 444 ods. 1 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

4. Žalobcovia vo svojom stanovisku k dovolaniu žalovaných navrhli najvyššiemu súdu, aby ho zamietol ako nedôvodné. Poukázal na správnosť obsadenia odvolacieho senátu 12Co, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovaných. Nespochybnujú špecifikáciu rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici na roky 2016 až 2018 žalovanými, z ktorých vyplýva, že vo veci rozhodoval správne obsadený senát. Vzhľadom na dovoláciu argumentáciu ohľadne nesprávnosti zloženia senátu podali dotaz na príslušný krajský súd na zodpovedanie otázky, kto bol sudcom spravodajcom vo veci 12Co/226/2016 od 1. júla do 31. decembra 2017, čím sledovali preveriť tvrdenie žalovaných, či sudkyňou spravodajkyňou bola k 31. decembra 2017 Mgr. Jana Halušková. Krajský súd v Banskej Bystrici im listom zo dňa 13. augusta 2020 oznámil, že zloženie senátu 12Co zodpovedá rozvrhom práce na roky 2016 až 2018, vec bola od nápadu pridelená ako sudcovi spravodajcovi JUDr. Ing. Jánovi Gandžalovi PhD. a z titulu zmeny

zloženia senátu od 3. januára 2018 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Mgr. Janke Benkovičovej za účelom zefektívnenia práce senátu 12Co. Predmetná vec rozhodnutá dňa 27. februára 2018 tak bola rozhodnutá v súlade s bodom 2.6.7. Rozvrhu práce na rok 2018. Podľa žalobcov boli dodržané i zákonné podmienky pre verejné vyhlásenie rozsudku v zmysle § 219 ods. 1 a 3 CSP. Z obsahu spisu vyplýva pokyn predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej vytýčiť verejné vyhlásenie rozsudku na určený deň a čas, s pokynom oznámiť verejné vyhlásenie rozsudku na úradnej tabuli a webovej stránke súdu. Z oznámenia o verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 16. februára 2018 vyplýva, že na úradnej tabuli súdu bolo zverejnené dňa 16. februára a z úradnej tabule súdu bolo zvesené dňa 28. februára 2018. Pokiaľ žalovaní namietajú, že v časti verejné vyhlásenia rozsudkov na webovej stránke Krajského súdu v Banskej Bystrici absentuje oznam o verejnom vyhlásení rozsudku, majú za to, že z webovej stránky súdu je zrejmé, že sa na nej nenachádzajú všetky oznámenia, čo však neznamená, že tam oznámenie o verejnom vyhlásení napadnutého rozsudku nebolo zverejnené.

5. Žalovaní vo svojej reakcii k stanovisku žalobcov zdôraznili, že ak sudcom spravodajcom od nápadu veci odvolaciemu súdu bol sudca JUDr. Ing. Gandžala PhD. Ako stály člen senátu 12Co, t. j. naprieč rokmi 2016-2018, následne však po zmene rozvrhu práce pre rok 2018 a teda aj zmene v zložení senátu 12Co, sa stala sudcom spravodajcom nová členka senátu Mgr. Janka Benkovičová a to na pokyn riadiacej predsedníčky senátu, v zmene v osobe sudcu spravodajcu vidia niekoľko problémov. Sudca spravodajca má v senáte veľmi významné postavenie, čo sa napokon odzrkadľuje aj v rozvrhoch práce všeobecných súdov, kedy sa v prípade zmeny v zložení senátov vec prideľuje do senátov, v ktorom pôsobí sudca spravodajca. Je preto z ich pohľadu nepochopiteľné, prečo došlo po takmer 2 rokoch po tom, čo vec napadla na krajskom súde, k zmene osobe sudcu spravodajcu. Pôvodný sudca spravodajca začal s najväčšou pravdepodobnosťou vec postupne študovať odo dňa nápadu a pridelenia mu veci, nie je preto zrejmé, prečo niekoľko dní pred verejným vyhlásením rozsudku došlo k zmene v osobe sudcu spravodajcu, kedy bola vec pridelená novej členke senátu. Navyše rozhodnutie riadiacej predsedníčky senátu im nebolo žiadnym právne relevantným spôsobom ozrejmene, voči tomuto rozhodnutiu nemohli namietat. Zdôrazňujú, že zefektívnenie práce, resp. vyťaženosť konkrétneho sudcu nie je dôvodom na zmenu rozvrhu práce, resp. dôvodom na zmenu v osobe sudcu spravodajcu, nakoľko každý sudca, resp. súd zodpovedá za výkon svojej činnosti a usporiadanie povinností tak, aby nedochádzalo k prieťahom v konaní. Rozhodnutie riadiacej predsedníčky senátu, ktorá je podľa Ústavného súdu Českej republiky aj súdnym funkcionárom, bolo v konkrétnom prípade nedôvodné a nezákonné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domáť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a/), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b/), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c/), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d/), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e/), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f/).

12. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaných, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

14. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. e/ CSP

15. Dovolatelia v rámci vyvodzovania prípustnosti dovolania z § 420 písm. e/ CSP namietajú nesprávnosť obsadenia senátu 12Co Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý rozhodol o ich odvolaní, ako i prípadnú nedôvodnosť a nezákonnosť rozhodnutia riadiacej predsedníčky senátu ako súdneho funkcionára, ktorým po takmer 2 rokoch od napadnutia veci na odvolacom súde zmenila osobu sudcu spravodajcu. Vytýkaná vada zmätočnosti predstavuje rozhodnutie nesprávne obsadeného súdu, ktorým je aj súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

16. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

17. Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

18. Podľa § 16 zákona o súdoch senát krajského súdu sa skladá z troch sudcov, z ktorých jeden je predsedom senátu. Predseda senátu riadi a organizuje činnosť senátu (ods. 1) Ak má v senáte viac sudcov funkciu predsedu senátu, určí predsedu senátu, ktorý riadi a organizuje činnosť senátu, rozvrh práce. Každý predseda senátu má právo predsedieť senátu vo veci, ktorá mu bola pridelená ako spravodajcovi. (ods. 2)

19. Podľa § 49 písm. a/ zákona o súdoch predsedovia súdov zabezpečujú riadenie súdov v oblasti výkonu súdnictva najmä rozvrhom práce.

20. Podľa § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok.

21. Podľa § 50 ods. 2 písm. a/ až e/ a h/ zákona o súdoch (v znení relevantnom pre posúdenie dovolania žalovaných) rozvrh práce obsahuje

a/ určenie senátov, samosudcov, súdnych úradníkov a notárov poverených vybavovaním agendy jednotlivých druhov vecí, ktoré došli na súd,

b/ zloženie senátov s uvedením predsedu senátu a ďalších sudcov; v rozvrhu práce sa tiež uvedie, ktorý z viacerých predsedov senátov určených do toho istého senátu riadi a organizuje činnosť senátu,

c/ určenie spôsobu zastupovania senátov, sudcov, samosudcov, predsedov senátov a súdnych úradníkov tak, aby bolo možné zabezpečiť v súlade s osobitnými zákonmi konanie a rozhodovanie v prejednávanej veci v prípade vylúčenia sudcu alebo súdneho úradníka a v prípade náhlej prekážky brániacej sudcovi alebo súdnemu úradníkovi vykonať jednotlivé úkony,

d/ spôsob a podmienky vykonania zmien v rozvrhu práce v prípade dlhodobej neprítomnosti sudcu a ak sa zmení personálne obsadenie súdu,

e/ spôsob a podmienky vykonania zmien v rozvrhu práce z dôvodu výrazných rozdielov v pracovnom zaťažení sudcov a poverených zamestnancov súdu, ktoré vznikli z objektívnych dôvodov v priebehu kalendárneho roka,

h/ ustanovenie maximálneho rozdielu v počte pridelených vecí podľa § 51 medzi senátmi, samosudcami a súdnymi úradníkmi.

22. Podľa § 51 ods. 1 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú jednotlivým senátom, alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Súdnym úradníkom sa pridávajú veci podľa rozvrhu práce tak, aby sa zabezpečilo ich rovnomerné zaťaženie a riadny chod súdu.

23. Podľa § 51 ods. 4 písm. a/ až d/ zákona o súdoch náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade

a/ dlhodobej šesť týždňov presahujúcej neprítomnosti zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená,

b/ zmeny v obsadení súdu sudcami, a to vrátane zmeny v dôsledku dočasného pridelenia sudcu; pri zmene v zložení senátu sa vec ponecháva v pôvodnom senáte, alebo sa prerozdelení do iného senátu, kde sa zaraďuje sudca spravodajca tak, aby prerozdelením vecí bola zabezpečená rovnomerná zaťaženosť senátov na súde,

c/ výraznej nerovnomernosti zaťaženosti sudcov a

d/ ak bol zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, z konania a rozhodovania vo veci vylúčený.

24. Podľa § 52 ods. 1 zákona o súdoch rozvrh práce zostavuje predseda súdu tak, aby bol zabezpečený výkon súdnictva. Pri tvorbe rozvrhu práce je povinný rešpektovať zásadu rovnomernej zaťaženosti sudcov a súdnych úradníkov.

25. Podľa § 52 ods. 4 zákona o súdoch rozvrh práce vydá predseda súdu s uvedením pripomienok a výhrad sudcovskej rady bezodkladne po jeho prerokovaní v sudcovskej rade, najneskôr však do 15.

decembra kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý je rozvrh práce určený. Rozvrh práce sa zverejňuje spolu so stanoviskom sudcovskej rady.

26. Podľa § 52 ods. 7 zákona o súdoch zmeny a dodatky rozvrhu práce, ktoré sa dotýkajú sudcov a súdnych úradníkov poverených konaním a rozhodovaním, vykoná predseda súdu spôsobom určeným v rozvrhu práce po ich prerokovaní v sudcovskej rade. Po každej zmene rozvrhu práce je predseda súdu povinný zabezpečiť vyhotovenie úplného znenia rozvrhu práce. Úplne znenie rozvrhu práce zverejní predseda súdu rovnako ako rozvrh práce.

27. Množstvo sporov súd rozhoduje v senáte zloženom zo sudcov (daný prípad). V takom prípade sa pojem „zákonný sudca“ nesmie vysvetľovať doslovne, ale extenzívne. Zákonným sudcom je každý sudca pridelený do daného senátu. Podľa ústavného súdu: „Za senát zložený zo zákonných sudcov možno považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí tvorili tento senát v čase pridelenia veci. Ústavnej zásade neodňateľnosti zákonného sudcu, ktorá vyplýva zo základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, nezodpovedá prípad, ak zákonní sudcovia senátu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, boli zmenení bez splnenia zákonných predpokladov na vykonanie takýchto zmien neskoršie vydaným rozvrhom práce ako riadiacim aktom predsedu súdu (prípadne jeho zmenami a doplneniami). K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať v zásade výnimočne.“ (III. ÚS 212/2011), čo ale nie je daný prípad.

28. Právna vec žalobcov proti žalovaným o zaplatenie 35.500,- Eur s príslušenstvom vedená na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 6C/241/2011 bola predložená za účelom rozhodnutia o odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 6C/241/2011-260 zo dňa 8. októbra 2012 Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 15. júna 2016. Vec na krajskom súde bola aplikáciou (technickými a programovými prostriedkami MS SR) náhodným výberom pridelená a zapísaná do nápadu senátu 12Co pod sp. zn. 12Co/226/2016. V čase nápadu veci na Krajský súd v Banskej Bystrici senát 12Co pracoval v zložení Mgr. Katarína Katková, ako riadiaca pracovníčka senátu a členovia senátu JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD., predseda senátu a JUDr. Klaudia Kosková ako členka senátu od 1. júna 2016 do 31. júna 2016. Z uvedeného je potom zrejmé, že v danom čase občianskoprávne kolégium nemalo dostatok sudcov na vytvorenie kompletných trojčlenných odvolacích senátov, keďže práve v senáte 12Co členka senátu JUDr. Klaudia Kosková bola zároveň stálou členkou senátu 15Co. Za daného stavu s prihliadnutím na pokyn riadiacej predsedníčky senátu zo dňa 15. februára 2018 na predloženie spisu sudkyňi spravodajkyňi Mgr. Janke Benkovičovej, ktorá sa stala stálou členkou senátu od 1. januára 2018 (podľa Rozvrhu práce na rok 2018 a podľa bodu 2.6.7. tohto rozvrhu, podľa ktorého sa veci, ktoré napadli do senátu 12Co do 31. decembra 2017 dokončia v zložení senátu k 1. januáru 2018), bol od nápadu veci na odvolací súd (15. júna 2016) do jej rozhodnutia napadnutým rozsudkom (15. februára 2018) sudcom spravodajcom určený JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD. ako stály člen senátu 12Co (vyplýva to i zo samotného vyjadrenia riadiacej predsedníčky senátu zo dňa 13. augusta 2018 - č. l. 392 spisu), ktorého vec nasleduje. Podľa konštatovaného je na mieste tiež dedukovať, že i keď pred účinnosťou zmeny rozvrhu práce na rok 2018 bola namiesto JUDr. Klaudii Koskovej členkou senátu 12Co Mgr. Jana Halušková (od 1. júna 2016 do 31. decembra 2017 podľa Dodatku č. 8 k Rozvrhu práce na rok 2016 a rozvrhu práce na rok 2017), nakoľko nebola sudcom spravodajcom pre danú vec, v zmysle bodu 2.6.9. rozvrhu práce na rok 2018 nemohol o odvolaní rozhodovať senát podľa zaradenia Mgr. Haluškovej, t.j. senát 11Co. Až rozhodnutím riadiacej predsedníčky senátu 12Co Mgr. Kataríny Katkovej (podľa vyjadrenia riadiacej predsedníčky senátu z 13. augusta 2018 ide o rozhodnutie zo dňa 3. januára 2018), ktorému zodpovedá pokyn Mgr. Kataríny Katkovej adresovaný súdnej kancelárii na predloženie veci sudkyňi spravodajkyňi Mgr. Janke Benkovičovej (č. l. 284 spisu), bola daná vec pridelená novému sudcovi spravodajcovi (podľa vyjadrenia riadiacej predsedníčky senátu z 13. augusta 2018 za účelom zefektívnenia práce senátu 12Co).

29. Ústavný súd v súvislosti s uplatnením práva na zákonného sudcu odmietol možnosť, že toto právo zaručuje viac ako iba právo na „zákonný senát“, teda právo na jedného zo sudcov senátu, ktorému sa vec pridelená. „Z tvrdení navrhovateľa vyplýva, že obsahom práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods.

1 ústavy by malo byť aj právo na referujúceho sudcu alebo referujúceho člena senátu... Hoci možno do určitej miery súhlasiť s názorom navrhovateľa, že referujúci člen senátu má nepopierateľne dôležitý význam pre priebeh konania a rozhodovanie vo veci, jeho tvrdenia o tom, že právne stanovisko referujúceho sudcu tvorí základ pre rozhodovanie, výrazne ovplyvňuje konečné rozhodnutie, pričom ostatní členovia senátu sa na výsledky jeho štúdia spisu vo veľkej miere spoliehajú a vychádzajú z nich (čo všetko má byť argumentom pre záver, že zásada pevného pridelovania súdnej agendy a vylúčenia výberu sudcov ad hoc sa musí týkať aj referujúceho člena senátu), sú však značne diskutabilné, a nie rozhodujúce. Rozhodujúcimi skutočnosťami sú zásady rovnakého plnenia základných sudcovských povinností všetkých členov senátu v konaní a pri rozhodovaní vecí, rovnosť ich hlasov pri rozhodovaní a potreba väčšiny hlasov na prijatie rozhodnutia. Právne stanovisko referujúceho člena senátu preto nemusí byť nutne základom pre rozhodnutie (môže byť prehlasovaný). Funkcia referujúceho sudcu priamo súvisí s delbou a organizáciou práce v senáte, s náležitým výkonom spravodlivosti, a nie s právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Člen príslušného senátu je zákonným sudcom účastníka konania bez ohľadu na to, či je zároveň aj sudcom referujúcim... Pridelením veci v senáte na prípravu tomu alebo onému referujúcemu členovi senátu nemôže totiž dôjsť k odňatiu účastníkovi konania jeho zákonného sudcu." (III. ÚS 31/2001).

30. Dovolatelia mali v tejto veci na krajskom súde ako súde odvolacom teda troch zákonných sudcov, a nie jedného (ide o sudcov z povolania). Na všetkých týchto sudcov sa bez rozdielu vzťahuje napríklad aj základná povinnosť podľa § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov: „Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.".

31. Podľa § 47 CSP senát rozhoduje po neverejnej porade, na ktorej môže byť prítomný zapisovateľ; ... Na rozhodnutie je potrebná väčšina hlasov, pričom hlasovať sú povinní všetci členovia senátu. Hlasovanie vedie predseda senátu. Funkčne mladší členovia senátu hlasujú pred funkčne staršími členmi senátu. Predseda senátu hlasuje posledný.

32. Hoci možno do určitej miery súhlasiť s názorom dovolateľov, že referujúci člen senátu má nepopierateľne dôležitý význam pre priebeh konania a rozhodovanie vo veci, ich tvrdenia najskôr o tom, že referujúci sudca začal s najväčšou pravdepodobnosťou vec postupne študovať odo dňa nápadu a pridelenia mu veci, nie je preto zrejmé, prečo niekoľko dní pred verejným vyhlásením rozsudku došlo k zmene v osobe sudcu spravodajcu, kedy bola vec pridelená novej členke senátu a následne, že zefektívnenie práce, resp. vyťaženosť konkrétneho sudcu nie je dôvodom na zmenu rozvrhu práce, resp. dôvodom na zmenu v osobe sudcu spravodajcu, nakoľko každý sudca, resp. súd zodpovedá za výkon svojej činnosti a usporiadanie povinností tak, aby nedochádzalo k prietahom v konaní, sú však značne diskutabilné (z uvedených časových súvislostí a riadiacou predsedníčkou senátu zdôvodnená zmena referujúceho sudcu, sa javí ako najskôr pravdepodobné značné zaťaženie pôvodného sudcu spravodajcu a snaha vybaviť senátne veci v čo najkratšej možnej dobe a tým zabrániť v prospech sporových strán zbytočným prietahom v konaní) a nie rozhodujúce.

33. Rozhodujúcimi skutočnosťami sú zásady rovnakého plnenia základných sudcovských povinností všetkých členov senátu v konaní a pri rozhodovaní vecí, rovnosť ich hlasov a potreba väčšiny hlasov na prijatie rozhodnutia. Právne stanovisko referujúceho člena senátu preto nemusí byť nutne základom pre rozhodnutie (môže byť prehlasovaný). Funkcia referujúceho sudcu priamo súvisí s delbou a organizáciou práce v senáte, s náležitým výkonom spravodlivosti, a nie s právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Člen príslušného senátu je zákonným sudcom strany sporového konania bez ohľadu na to, či je zároveň aj sudcom referujúcim. Pokiaľ je preto rozdeľovanie vecí v senáte na prípravu jednotlivým sudcom ponechané na senát alebo jeho predsedu (lebo vopred stanovené striktné pravidlo aj pre určovanie referujúceho sudcu by mohlo ísť na úkor náležitého výkonu spravodlivosti), nemá to vplyv na právo na zákonného sudcu. Pridelením veci v senáte na prípravu tomu alebo onomu referujúcemu členovi senátu nemôže totiž dôjsť k odňatiu účastníkovi konania jeho zákonného sudcu. Právo nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy zahŕňa právo účastníka

konania na sudcu, ktorý v jeho veci koná a rozhoduje, nie však právo na vopred určeného referujúceho člena senátu.

34. Ak dovolatelia vyvodzovali vadu nesprávne obsadeného súdu tým, že v danej právnej veci rozhodoval senát 12Co Krajského súdu v Banskej Bystrici nesprávne obsadený, ako i nedôvodnosť a nezákonnosť rozhodnutia riadiacej predsedníčky senátu ako súdneho funkcionára o zmene sudcu spravodajcu, dovolací súd uvádza, že namietané nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. e/ CSP, a námietka žalovaných 1/ a 2/ nie je dôvodná.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

35. V zmysle § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

36. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

37. Dovolatelia v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP vyčítajú odvolaciemu súdu, že rozhodol o ich odvolaní bez nariadenia pojednávania, pričom o dátume verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomil strany sporu a ani verejnosť vyvesením oznamu na úradnej tabuli súdu a ani na jeho webovej stránke. Takýmto postupom došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

38. V úvode je potrebné pripomenúť, že ústavný súd disponuje bohatou a konštantnou judikatúrou k otázke verejného vyhlasovania rozsudkov všeobecných súdov a k otázke upovedomenia verejnosti a sporových strán o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku.

38. 1. Vhodné je poukázať na závery Ústavného súdu SRz nálezu sp. zn. II. ÚS 85/02 z 12. marca 2003 (publikovaného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 10/2003), podľa právnej vety ktorého „konštatovanie, že rozsudok bol vyhlásený verejne, predpokladá, aby súd dal najavo, že rozsudok vyhlási. Minimálny štandard takéhoto oznámenia predpokladá osobitný postup súdu (aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu), ktorý smeruje k verejnosti (informovanie o čase a mieste vyhlásenia rozsudku spôsobom v takomto prípade obvyklým, napr. na oznamovacej tabuli súdu, na internetovej stránke súdu) bez ohľadu na to, či pri konkrétnom vyhlásení rozsudku verejnosť právo na prítomnosť využije alebo nie. Ústavná požiadavka verejnosti vyhlásenia rozsudku teda nie je splnená už tým, že samotné vyhlásenie rozsudku prebieha v pojednávacej miestnosti, ktorá je prístupná verejnosti, ak súd pred týmto vyhlásením neurobil úkon navonok smerujúci k oboznámeniu verejnosti s takýmto vyhlásením“.

38.2. Podľa uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 169/2019 „pre naplnenie dikcie princípov spravodlivého konania podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 142 ods. 3 ústavy musí byť (aj v zmysle už citovanej judikatúry) nepochybné, že (i) došlo k verejnému vyhláseniu rozsudku a že (ii) o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku boli verejnosť a strany sporu riadne upovedomené. Riadnym

upovedomením sa tu má na mysli preukázanie, že do dispozičnej sféry a vedomia verejnosti a strán sporu sa dostalo oznámenie súdu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, a to prinajmenšom spôsobom zákonným, na takéto oznámenie obvyklým a legitímne očakávaným. Naplneniu týchto predpokladov pre ústavne súladný postup súdov pri verejnom vyhlasovaní rozsudkov konvenuje napr. oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku stranám sporu a verejnosti jeho zverejnenie na úradnej tabuli súdu či internetovej stránke súdu."

39. Z obsahu spisu vyplýva, že na odvolacom súde bol v prejednávanej veci 27. februára 2018 verejne vyhlásený rozsudok.

40. Podľa § 219 ods. 3 CSP, vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiadala, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

41. Vykonaným šetrením v súdnom spise dovolací súd zistil, že v danej veci je možné urobiť záver o splnení povinnosti uloženej súdu ustanovením § 219 ods. 3 veta prvá CSP o oznámení miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu (pozri č. l. 285, na ktorom sa nachádza oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku vrátane záznamu o zverejnení oznámenia na úradnej tabuli súdu dňa 16. februára 2018 a o jeho zvesení dňa 28. februára 2018). O tom, či bol zachovaný postup odvolacieho súdu podľa citovaného § 219 ods. 3 CSP i vo vzťahu k zverejneniu oznámenia na webovej stránke, môže dovolací súd rovnako usudzovať len z obsahu spisu, z ktorého však už nevyplýva, či tento oznam bol skutočne zverejnený aj na webovej stránke súdu.

42. Splnenie si i uvedenej povinnosti odvolacím súdom a tým overenie správnosti námietky bolo možné vykonať dopytom na odvolací súd, dovolací súd je ale názoru, že i prípadným nezverejnením oznámenia o vyhlásení rozsudku na webovej stránke súdu za situácie, keď toto oznámenie bolo riadne zverejnené na úradnej tabuli súdu, by nedošlo k takej intenzite zásahu, že by ho bolo možné hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, čím by nebolo na mieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre tento dôvod zmätočnosti (podporne rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/163/2013, v nadväznosti uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 207/201524).

43. Dovolací súd preto ani pri danej námietke dovolateľov nezistil existenciu dôvodu prípustnosti dovolania, ktorý mal spočívať v nedodržaní procesného postupu vyplývajúceho z § 219 ods. CSP.

44. Dovolatelia tak vychádzajúc z obsahu ods. 39 až 42. tohto odôvodnenia, nedôvodne namietajú procesnú vadu podľa § 420 písm. f/ CSP.

45. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

46. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovaných 1/ a 2/ odmietol sčasti podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP, sčasti podľa § 447 písm. f/ CSP.

47. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

48. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.